

Lewy cisimcikli demans

İSVEÇ DEMANS MERKEZİ BİLGİ NOTU

Lewykroppsdemens • faktablad på turkiska

Nispeten yeni bir tanı

Demans düşünmeyi, plan yapmayı ve iletişim kurmayı zorlaştırır. Belirtiler çeşitli hastalıklardan ve beyindeki hasardan kaynaklanır. En yaygın demans türlerinden biri Lewy cisimcikli demanstır; Lewy cisimcikli hastalık veya Lewy cisimcikli demans olarak da adlandırılır.

Lewy cisimcikli demans genellikle 65 yaş üstü kişileri etkileyen nispeten yeni bir tanıdır. Adını, hastalık için tipik olan "Lewy cisimcikleri" adı verilen beyindeki küçük protein birikimlerinden alır.

Bazı tipik belirtiler

Lewy cisimcikli demans görsel halüsinasyonlara neden olur. Kişinin bazen gerçekte orada olmayan nesneler veya başka insanlar gördüğü anlamına gelir. Hastalığın bir diğer özelliği, mesafeleri tahmin etmede ve nesneleri üç boyutlu görmede güçlük yaşanmasıdır, bu durum kişinin yönünü bulmasını ve pratik işleri yapmasını zorlaştırır.

Kaslardaki sertlik ve hareketlerdeki yavaşlık da günlük yaşamı zorlaştırır. Bu fiziksel belirtiler hastalığın erken dönemlerinde ortaya çıkar ve Parkinson hastalığıyla ilişkilidir.

Başlangıçta genellikle gece uykusunda bozulma görülür

Lewy cisimcikli demans yavaş yavaş ortaya çıkar. Hastalığın ilk belirtilerinden biri gece uykusunun bozulmasıdır; kişi huzursuz uyur, uykusunda bağırır ve mücadele eder. Kişi görünüşte hiçbir sebep yokken kafası karışmış hissedebilir. Demansın başlangıcında yaygın olan görülen unutkanlık ve kelime bulmada zorluk gibi belirtiler Lewy cisimcikli demansta daha az belirgindir.

Durum büyük ölçüde değişebilir

Belirtiler yavaş yavaş daha belirgin hale gelir, hem zihinsel hem de fiziksel işlevleri etkiler. Kişi genellikle yorgun hisseder ve uzun süre, hatta bazen gün

boyunca uyur. Hastalık uyanık kalmayı daha da zorlaştırır. Lewy cisimcikli demansın bir başka tipik özelliği de kişinin durumunun günden güne büyük farklılıklar göstermesidir. Genellikle çok düşük olan kan basıncı bile belirli bir neden olmaksızın yükselebilir veya düşebilir.

Erken teşhis hayati önem taşır

Lewy cisimcikli demans basit bir testle belirlenemez. Tanı bir dizi test, muayene ve hasta ve yakınlarıyla yapılan görüşmelere dayanır.

Demans araştırması genellikle dört ila altı hafta sürer. Doğru tanı, yardım ve tedaviye hızlıca ulaşabilmek için araştırmaya derhal başlanmalıdır. Şu anda hastalığın tedavisi yoktur ancak belirtileri hafifletmenin farklı yolları vardır.

Belirtileri hafifletmenin farklı yolları

Lewy cisimcikli demansın bir özelliği de normalde görsel halüsinasyonlar için kullanılan nöroleptik ilaçların ciddi yan etkilere neden olabilmesidir. Bu nedenle bu ilaçlardan kaçınılmalıdır. Bununla birlikte Alzheimer hastalığı ve Parkinson hastalığı için geliştirilen çeşitli ilaçlar özellikle hastalığın erken dönemlerinde etkili olabilir.

Lewy cisimcikli demansı olan kişiler çok fazla desteğe ihtiyaç duyar. Yardımcı cihazlar ve diğer müdahaleler günlük yaşamı kolaylaştırabilir. Mümkün olan en iyi ve en anlamlı yaşamı planlayabilmek için semptomlar hakkında bilgi edinmek önemlidir.

Zaman içinde, toplum sağlığı ve sosyal bakım hizmetlerinden giderek daha fazla destek ve yardıma ihtiyaç duyulur.

© Svenskt Demenscentrum

Daha fazla bilgi ve Türkçe bilgi formları Svenskt Demenscentrum'un web sitesinde mevcuttur:
www.demenscentrum.se/tr

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, (08) 690 5800, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se

Lewykroppsdemens

FAKTABLAD FRÅN SVENSKT DEMENSCENTRUM

En relativt ny diagnos

Demenssjukdom gör det svårare att tänka, planera och kommunicera. Symtomen orsakas av olika sjukdomar och skador i hjärnan. En av de vanligare demenssjukdomarna är Lewykroppsdemens, även kallad Lewy Body-sjukdom.

Lewykroppsdemens är en relativt ny diagnos som vanligen drabbar personer som är äldre än 65 år. Den har fått sitt namn av de små ansamlingar av proteiner i hjärnan, *Lewykroppar*, som är typiska för sjukdomen.

Några typiska symtom

Lewykroppsdemens ger upphov till synhallucinationer, det vill säga personen ser ibland föremål eller andra personer som inte finns där. Sjukdomen kännetecknas också av ökade svårigheter att bedöma avstånd och att uppfatta saker tredimensionellt, något som gör det svårare att orientera sig och att utföra praktiska sysslor.

Vardagen försvåras även av stela muskler och långsamma rörelser, kroppsliga symtom som kommer tidigt i sjukdomsförloppet och som annars förknippas med Parkinsons sjukdom.

Störd nattsömn vanligt i början

Lewykroppsdemens kommer smygande. Ett första sjukdomstecken kan vara störd nattsömn – personen sover oroligt och ropar och fäktar i sömnen. Personen kan känna sig förvirrad, till synes utan anledning. Glömska och besvär med att hitta ord, som är vanligt i början av en demenssjukdom, är mindre framträdande drag vid Lewykroppsdemens.

Tillståndet kan variera kraftigt

Efterhand blir symtomen mer påtagliga och både mentala och kroppsliga funktioner påverkas. Personen känner sig ofta trött och sover länge, ibland även under dagen. Sjukdomen gör det svårare att hålla sig uppmärksam. Ett annat typiskt drag för

Lewykroppsdemens är att personens tillstånd varierar kraftigt från dag till dag. Även blodtrycket, som ofta ligger för lågt, kan oförklarligt pendla fram och tillbaka.

Tidig diagnos viktig

Lewykroppsdemens kan inte fastställas genom ett enkelt prov. Diagnosen bygger på en rad tester, undersökningar och samtal med patient och anhöriga.

Demensutredningen brukar ta fyra till sex veckor. Det är viktigt att den snarast påbörjas så att rätt hjälp och behandling kan sättas in i god tid. Idag saknas botemedel mot sjukdomen men det finns olika sätt att lindra symtomen.

Olika sätt att lindra symtomen

Utmärkande för Lewykroppsdemens är att neuroleptika, som normalt sätts in vid synhallucinationer, kan ge allvarliga biverkningar. Dessa läkemedel bör därför undvikas. Däremot kan flera läkemedel som utvecklats för Alzheimers sjukdom och Parkinsons sjukdom ha god effekt, främst i början av sjukdomsförloppet.

Personer med Lewykroppsdemens behöver mycket stöd. Hjälpmedel och andra insatser kan underlätta vardagen. Det är också viktigt att få en förklaring till symtomen för att på bästa sätt kunna planera för ett så bra och meningsfullt liv som möjligt.

Efterhand behövs alltmer stöd och hjälp av samhällets vård och omsorg.

2025 • Svenskt Demenscentrum ©

Fler faktablad på olika språk kan skrivas ut från Svenskt Demenscentrums webbplats:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se